

Tid: 2022-05-09

**Plats: Regionens hus
Härnösand**

NÄRVARANDE

Ledamöter

Glenn Nordlund (S)	ordförande
Sara Nylund (S)	1:e vice ordförande
Jonny Lundin (C)	2:e vice ordförande
Roger Johansson (S)	
Christina Nordenö (S)	
Erik Andersson (S)	
Siw Sachs (S)	
Birgith Johansson (S)	
Ingeborg Wiksten (L)	
Mats Hellhoff (SD)	
Isabell Mixter (V)	
Jessica Ulander (C)	
Per Wahlberg (M)	
Jeanette Karlsson (M)	
Mattias Rösberg (SJVP)	
Mona Hammarstedt (KD)	

Tjänstgörande ersättare

Robert Thunfors (SJVP) för Barbro Ekevärn (SJVP)

Övriga ersättare

Åke Nylén (S)
Robert Kuusikko (S)
Desislava Cvetkova (S)
Mats Höglund (S)
Magnus Wester (S)
Sarah Karlsson (L)
Anna Proos (M)
Erik Thunefors (SD)

Nina Orefjård (V)
Lars-Gunnar Hultin (V)

Under föredragningarna

Dick Rytterdahl ekonomidirektör

Adjungerad

Lisa Selin kommunikatör
Mattias Eriksson enhetschef

Tjänstemän

Åsa Bellander regiondirektör
Ann Christin Hamrén sekreterare

Inför sammanträdet lämnas följande information:

Angående återkallande av uppdrag och att välja nytt presidium (**bilaga A**)
Anneli Jonsson

§ 144 Val av justerare

Regionstyrelsen beslutar

att utse Robert Thunfors att jämte ordföranden justera protokollet.

§ 145 Fastställande av föredragningslista

Då inga extra ärenden föreligger beslutar regionstyrelsen

att fastställa upprättat förslag till föredragningslista.

Ordförandens sign

Justerandens sign

Exp den

Utdragsbestyrkande

§ 146 Angående återkallande av uppdrag och att välja nytt presidium

Diarienummer: 22RS5095
Ärendansvarig: Krister Bjermert
Handläggare: Anneli Nilsson

Ärendebeskrivning

Regionfullmäktige har beslutat att uppdra till regionstyrelsen

Att utreda om de politiska majoritetsförhållandena i nämnderna inte längre återspeglar majoritetsförhållandena i regionfullmäktige i enlighet med bestämmelserna i KL 4 kap. 10 §, samt om ordförandeskapet i nämnderna skiljer sig från majoritetsförhållandet i regionfullmäktige i enlighet med KL 6 kap. 21 §.

Utredning**1. Angående att återkalla uppdrag**

I 4 kap. 10 § kommunallagen (2017:725) (KL) framkommer:

Fullmäktige får återkalla uppdragen för samtliga förtroendevalda i en nämnd eller för samtliga förtroendevalda som anges i 2 § första stycket

1. när den politiska majoriteten i nämnden inte längre är densamma som i fullmäktige, eller

2. vid förändringar i nämndorganisationen.

Förtroendeuppdragen upphör att gälla när val av nya ledamöter och ersättare har hållits eller när en nämndorganisation träder i kraft.

Fullmäktige får enligt första stycket första punkten återkalla uppdragen för samtliga förtroendevalda i en nämnd eller för samtliga förtroendevalda som anges i 2 § första stycket (däribland regionråd) när den politiska majoriteten i nämnden inte längre är densamma som i fullmäktige.

I propositionen till kommunallagen, *Prop. 1993/94:188 s. 45–46*, påtalas:

Med en politisk majoritet avses normalt sett en konstellation av förtroendevalda som vid omröstningar samlar flertalet röster. En sådan konstellation är vanligen stabil under en mandatperiod. Det är också vanligt att partier som avser att samarbeta politiskt utfärdar gemensamma politiska deklarationer eller programförklaringar. (...)

Ordförandens sign

Justerandens sign

Exp den

Utdragsbestyrkande

Ändrade majoritetsförhållanden kan innebära både praktiska men främst politiska svårigheter genom att nämnderna under kanske flera år tvingas arbeta med politiska majoriteter som inte stämmer med förhållandena i fullmäktige. En allvarlig konsekvens av detta kan bli att de förslag som styrelsen och andra nämnder lägger inte antas av fullmäktige. Ytterst handlar det om att styrelsen och övriga nämnder inte längre har fullmäktiges förtroende. (...)

Förslaget hindrar i och för sig inte att fullmäktige under en mandatperiod fattar beslut om entledigande vid flera tillfällen. I sakens natur ligger dock att rent tillfälliga opinionsyttringar inte skall leda till att fullmäktige beslutar om att förändra nämndernas politiska sammansättning. Möjligheten att återkalla förtroendeuppgiften får sin största betydelse när arbetet på ett mer påtagligt sätt och över en längre tidsperiod försvåras av ett förändrat politiskt läge. Ärendet skall beredas av styrelsen. Dessutom krävs ett majoritetsbeslut i fullmäktige. (...)

För att bestämmelsen ska vara tillämplar krävs att majoriteten skiftat. Det vill säga fullmäktige kan inte med stöd av 4 kap. 10 § första stycket 2 KL återkalla uppdragen för samtliga förtroendevalda i nämnderna om den politiska majoriteten i dessa fortfarande är densamma som i fullmäktige.¹

Att den proportionella fördelningen mellan partierna eller presidiernas sammansättning inte strikt motsvarar en ny majoritet i fullmäktige är inte tillräckligt för att ett majoritetsskifte ska anses föreligga.²

En återkallelse ska avse samtliga förtroendevalda och ska således inte kunna användas för att entlediga enstaka förtroendevalda.³ Om fullmäktige har återkallat uppdragen för förtroendevalda enligt 4 kap. 10 § KL, ska val av nya ledamöter och ersättare hållas (6 kap. 20 § tredje stycket KL).

2. Angående att välja nytt presidium

I 6 kap. 21 § KL framgår:

Fullmäktige ska bland nämndens ledamöter välja en ordförande och en eller två vice ordförande. Dessa utgör tillsammans nämndens presidium. Fullmäktige bestämmer tiden för uppdragen.

Om den politiska majoriteten i fullmäktige har förändrats på ett sådant sätt att det parti som nämndens ordförande företräder inte längre ingår i den politiska majoriteten, får fullmäktige välja ett nytt presidium.

¹ RÅ 2010 ref 57.

² Prop. 2016/17:171 s. 315.

³ Prop. 1993/94:188 s. 45–46.

Ordförandens sign	Justerandens sign	Exp den	Utdragsbestyrkande

Om en förändring av majoritetsförhållandena lett till att en ordförande i en nämnd inte företräder majoriteten får fullmäktige välja ett nytt presidium enligt 6 kap. 21 § andra stycket KL.⁴ En förutsättning för detta är därmed att det skett en förändring av den politiska majoriteten i fullmäktige.⁵ Då en nämnds presidium vanligen består av företrädare för både majoriteten och oppositionen, kan fullmäktige byta ut inte bara ordföranden utan hela presidiet.⁶

En förutsättning för bestämmelsens tillämplighet är alltså att det specifikt gäller att nämndens *ordförande* inte längre ingår i den politiska majoriteten.

Med majoritet avses här en sådan majoritet som enligt 5 kap. 55 § KL avgör utgången av valet av nämndordförande, dvs. en majoritet bland de röstande ledamöterna.⁷

Juridisk slutsats

Med anledning av att det inte framkommit några uppgifter om att en ny majoritet bildats i fullmäktige är bestämmelsen i 4 kap. 10 § första stycket 2 KL inte tillämplar.

Gällande bestämmelsen 6 kap. 21 § andra stycket KL är villkoren uppfyllda avseende hälso- och sjukvårdsnämnden. Ordförandeposten innehavs av Moderaterna, vilka deklarerat att de inte längre tillhör det politiska styret. Fullmäktige har därmed möjlighet att besluta om att tillämpa 6 kap. 21 § andra stycket KL och entlediga presidiet i hälso- och sjukvårdsnämnden.

Yrkanden

Glenn Nordlund (S) yrkar bifall till beredningens förslag.

Robert Thunfors (SJVP) yrkar på följande ändringar:

”**att** de legala förutsättningarna för återkallande av förtroendeuppdrag enligt 4 kap. 10 § första stycket 2 KL är uppfyllda på grund av att det råder falska majoriteter i styrelser och nämnder;

att återkalla alla uppdrag i regionens styrelse, nämnder och andra organ.

att förrätta nya val till regionens styrelse, nämnder och andra organ till och med 2022-12-31.”

⁴ Se Prop. 2016/17:171 s. 315.

⁵ Madell & Lundin. *Kommunallagen – en kommentar*, kommentaren till 6 kap. 21 §, 2022.

⁶ Höök, *Kommunallag (2017:725) 6 kap. 21 §*, Karnov, (JUNO) besökt 2022-05-03.

⁷ Kastberg, *kommunallagen – en kommentar*, 2021. Madell & Lundin. *Kommunallagen – en kommentar*, kommentaren till 6 kap. 21 §, 2022.

Ordförandens sign	Justerandens sign	Exp den	Utdragsbestyrkande

Jeanette Karlsson (M), Mats Hellhoff (SD) och Mona Hammarstedt (KD) yrkar bifall till Robert Thunfors (SJVP) ändringsyrkande.

Propositionsordning

Ordförande ställer beredningens förslag och Robert Thunfors (SJVP) m fl:s ändringsyrkande under proposition, vilket godkänns, och finner att beredningens förslag bifalles då votering begärs.

Votering

Den som tillstyrker beredningens förslag röstar ja, den som tillstyrker Robert Thunfors (SJVP) m fl:s ändringsyrkande röstar nej.

Vid omröstningen avges 12 ja-röster och 5 nej-röster.

För ja röstar:

Roger Johansson (S), Christina Nordenö (S), Erik Andersson (S), Siw Sachs (S), Birgit Johansson (S), Per Wahlberg (-), Ingeborg Wiksten (L), Jessica Ulander (C), Isabell Mixter (V), Jonny Lundin (C), Sara Nylund (S) och Glenn Nordlund (S).

För nej röstar:

Jeanette Karlsson (M), Mats Hellhoff (SD), Robert Thunfors (SJVP), Mattias Rösberg (SJVP) och Mona Hammarstedt (KD).

Ordförande finner efter genomförd votering att beredningens förslag bifalles.

Beredning

Ärendet har beretts i Regionstyrelsens presidium och rådgivning har inhämtats från förbundsjurist på SKR.

Beslut:

Regionstyrelsen föreslår att regionfullmäktige beslutar

att de legala förutsättningarna för återkallande av förtroendeuppdrag enligt 4 kap. 10 § första stycket 2 KL *inte* är uppfyllda;

att de legala förutsättningarna för att välja nytt presidium enligt 6 kap. 21 § andra stycket KL är uppfyllda avseende hälso- och sjukvårdsnämnden. Den politiska majoriteten i fullmäktige har förändrats på ett sådant sätt att det parti som hälso- och sjukvårdsnämndens ordförande företräder inte längre ingår i den politiska majoriteten;

att de legala förutsättningarna för att välja nytt presidium enligt 6 kap. 21 § andra stycket *inte* är uppfyllda avseende övriga nämnder och regionstyrelsen;

att återkalla uppdragen för hälso- och sjukvårdsnämndens presidium; samt

att förrätta nytt val av presidium för hälso- och sjukvårdsnämnden till och med 2022-12-31.

Reservationer

Robert Thunfors (SJVP), Mattias Rösberg (SJVP), Jeanette Karlsson (M), Mats Hellhoff (SD) och Mona Hammarstedt (KD) reserverar sig mot beslutet till förmån för eget ändringsyrkande.

Ordförandens sign

Justerandens sign

Exp den

Utdragsbestyrkande

Vid protokollet

Ann Christin Hamrén

Justeras

Glenn Nordlund

Robert Thunfors

Ordförandens sign

Justerandens sign

Exp den

Utdragsbestyrkande